

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de opvolgingsdoorlichting van GO! atheneum Unescoschool Koekelberg te
KOEKELBERG**

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 41632

Instelling GO! atheneum Unescoschool Koekelberg

Directeur Serge ALGOET

Adres Félix Vande Sandestraat 15 - 1081 KOEKELBERG

Telefoon 02-468.20.40

Fax 02-468.36.29

E-mail serge.algoet@kakoekelberg.be

Website <http://www.kakoekelberg.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Brussel

Adres Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE

Scholengemeenschap SG GO Brussel

Adres Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE

CLB GO! CLB Brussel

Adres Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM

Dagen van het opvolgingsbezoek 28-09-2017

Einddatum van het opvolgingsbezoek 28-09-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 28-09-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Serge SAUBAIN

Teamleden Lies HARDEMAN, Erwin HUYBREGHTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK.....	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	5
3.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	5
3.2 Techniek in de eerste graad in de A-stroom	8
3.3 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019, 2006/022, 2006/040, 2006/049)	10
3.4 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen en Economie-wiskunde (leerplannen 2006/155, 2006/042).....	13
3.5 Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne	14
3.6 Inbreuken op de regelgeving	14
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	15
5 BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 27-01-2014 tot 31-01-2014 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 31-01-2017 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	techniek	
Graad 1 Grieks-Latijn	techniek	
Graad 1 Latijn	techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	techniek	
Graad 2 ASO Economie		economie
Graad 2 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		economie
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen		economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen

- de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'
- de regelgeving

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat de school onvoldoende systematisch aandacht had om de VOET kwaliteitsvol na te streven. De schooleigen VOET-visie was van zeer recente datum en linkte enkel aan haar prioriteiten als UNESCO-school. Hierdoor, en door een hergroepering van de eindtermen in twee clusters, ontstond een onvolledige dekking van de VOET in een werkwijze die niet uitging van een eigen planning met graadgebonden, vakgebonden en vakoverschrijdende accenten. De beginsituatieanalyse was een frequentielijst, gebaseerd op onvoldoende transparante en betrouwbare bronnen.

Bij de opvolging blijkt dat de visie en planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET of alle leerlingengroepen. De school maakte werk van een degelijke systematiek voor het kwaliteitsvol nastreven van de VOET. De UNESCO-prioriteiten vormen nog steeds de hoeksteen van de schoolwerking, maar de VOET-werkgroep bewaakt actief dat de VOET die geen expliciete link met UNESCO-prioriteiten hebben toch deel uitmaken van de vorming van de leerlingen. Ze werkt vanuit een duidelijke en eigen planning via vakgebonden, vakoverschrijdende, graadgebonden en graadoverschrijdende projecten aan haar inspanningsverplichting voor VOET. Daarbij maakt ze bewust de koppeling met de stam en binnen de vakken eveneens met de relevante leerplandoelstellingen. De beginsituatieanalyse is geëvolueerd van een frequentielijst per eindterm naar een systeem waarbij elke VOET-inspanning via een transparante en betrouwbare methodiek in kaart wordt gebracht en gehouden.

Ondersteuning Tijdens de doorlichting in 2014 leverde de school onvoldoende organisatorische inspanningen om het nastreven van de VOET structureel en inhoudelijk te ondersteunen. De opdracht om leerlijnen te ontwikkelen, werd gegeven zonder de vakgroepen hierin concreet te ondersteunen met een hanteerbare strategie of een concreet instrument. Het VOET-onderzoek wees uit dat de vakgroepen deze opdracht niet hadden gerealiseerd.

Bij de opvolging blijkt dat de organisatiestructuur garant staat voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET. De school heeft een VOET-werkgroep uitgebouwd die in samenwerking met de vakgroepen en hun voorzitters de VOET-werking ondersteunt. Waar nodig of nuttig, doet de school beroep op ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst. De VOET-werkgroep ontwikkelde een werkbaar strategie en bijhorende documenten om de inspanningen op eenvoudige en efficiënte wijze in beeld te krijgen. De school heeft voor elke context en voor 'leren leren' duidelijke leerlijnen. Deze lopen over de drie graden heen en uit het onderzoek blijkt dat deze leerlijnen doordacht en met de nodige diepgang zijn opgebouwd.

Doeltreffendheid Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat de school noch de beleidsmatige aanpak noch de effecten van haar VOET-werking evalueerde. De accenten die ze legde, waren te recent om al zichtbare effecten te kunnen hebben. De oefening om de bijdrage van projecten in beeld te brengen, leidde door een weinig onderbouwde werkwijze tot een beeld waarin de link met de VOET te impliciet en te vrijblijvend was.

Bij de opvolging blijkt dat de evaluatie betrekking heeft op meerdere aspecten van de VOET-werking, vrij systematisch is uitgebouwd en geregeld leidt tot duidelijke conclusies en bijsturingen. De school evalueert haar VOET-beleid en -ondersteuning systematisch. Regelmatige tussentijdse evaluaties leiden tot verbeteringen in de aanpak en instrumenten. De VOET-werkgroep is zich ervan bewust dat deze systematiek nog niet is ingeburgerd op uitvoeringsniveau. Ze investeerde de afgelopen jaren eerst in een cultuurwijziging. Hierdoor groeide het besef dat vooral de kwaliteit en de doelgerichtheid van de VOET-initiatieven ertoe doen, eerder dan de hoeveelheid. De VOET-werkgroep is zich bewust van de nood om ook op uitvoeringsniveau de kwaliteitszorg te systematiseren. Daar wil ze de komende jaren werk van maken.

Ontwikkeling Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat er onvoldoende professionaliseringsinitiatieven waren. De professionalisering bleef beperkt tot informatiesessies op personeelsvergaderingen over de 'nieuwe' VOET en de registratie ervan. De aanwezige deskundigheid om de kwaliteit van het nastreven van de VOET te bewaken, was te beperkt.

Bij de opvolging blijkt dat er verschillende professionaliseringsinitiatieven zijn met nog enkele werkpunten op het vlak van breedte en/of effectiviteit. De VOET-werkgroep heeft veel expertise en inzichten op het vlak van VOET. Via nascholingen, expertisedeling en werkbezoeken bouwde ze een breed zicht op. Op lerarenniveau werkt de school aan het besef van het belang van de VOET in de onderwijsleerpraktijk. De leraren werden geprofessionaliseerd via personeelsvergaderingen, pedagogische studiedagen en door de pedagogische begeleidingsdienst. Deze heeft met elke vakgroep op de school een traject gelopen om de VOET-werking te verbeteren. De school beschikt nog niet over een zicht op de noden inzake VOET-professionalisering op lerarenniveau, maar wil hier wel naartoe evolueren.

**Uitvoering
Omgeving en duurzame
ontwikkeling**

Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat de eindtermen te weinig planmatig werden nagestreefd. De school kon de meeste van haar inspanningen niet aantonen. Wat ze wel kon aantonen via haar inventaris van extra-murosactiviteiten, bevatte onvoldoende informatie om te kunnen afleiden in welke mate de vermelde activiteiten een expliciete en doelgerichte bijdrage leverden tot de inspanningsverplichting voor de aangeduide VOET. In de meeste activiteiten waren de VOET vooral impliciet of zijdelings geïntegreerd.

Bij de opvolging blijkt dat de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen wordt nagestreefd. De school hanteert hiervoor een degelijke planning. Ze heeft een duidelijk zicht op welke eindtermen waar en op welke manier worden nagestreefd, alsook op eventuele hiaten die ze vervolgens wegwerkt. Het onderzoek toont aan dat de school via de gehanteerde systematiek en uit de geregistreerde informatie eenvoudig de expliciete en doelgerichte bijdrage van de activiteit kan vaststellen.

Socioculturele samenleving

Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat een aantal eindtermen van deze context op een behoorlijke wijze werden nagestreefd. Dankzij de taalvakken, de initiatieven in het kader van de UNESCO-prioriteiten en een aantal extra-murosactiviteiten slaagde de school erin een aantal specifieke eindtermen bij een grote groep leerlingen te bereiken. Dit belette niet dat uit het voorgelegde materiaal bleek dat andere eindtermen dan weer te impliciet of te vrijblijvend in het curriculum aan bod kwamen.

Bij de opvolging blijkt dat de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen wordt nagestreefd. De activiteiten zoals vastgesteld bij de doorlichting in 2014 werden doelgericht ingepast in het geheel van de VOET-inspanningen. Ze werden aangevuld met nieuwe/aangepaste activiteiten, wat de dekking binnen deze context nog verbeterde.

3.2 Techniek in de eerste graad in de A-stroom

Voldoet

De tekorten in het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn voldoende weggewerkt. De uitrusting ondersteunt de realisatie van het leerplan. De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Tijdens de doorlichting in 2014 hanteerde de school het leerplan 2010/006.
<i>Volledigheid</i>	Momenteel gebruikt ze het nieuwe leerplan 2015/042. De vaststellingen uit het
<i>Evenwicht</i>	onderzoek van 2014 blijven relevant voor een kwaliteitsvolle realisatie van het
<i>Beheersingsniveau</i>	nieuwe leerplan en vormen onverminderd de basis voor de
<i>Samenhang</i>	opvolgingsdoorlichting.

Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat de leraren sterk leerboekgericht werkten. Hierdoor kwamen een aantal leerplandoelstellingen niet (voldoende) of te sterk kennisgericht aan bod. Dit leidde tot een aanbod dat onvoldoende afgestemd was op het verwachte beheersingsniveau. Er stelden zich problemen met de leerplandoelstellingen inzake voedingsmiddelen, voedsel bewaren, de logistieke keten, zorg voor het lichaam, veiligheid, oriëntering op opleiding en tewerkstelling en het ontdekken van interesses en talenten. De 'doe-activiteiten' beperkten zich veelal, deels door organisatorische problemen, tot het klassikaal uitvoeren van opdrachten. Ook de evolutie van gesloten en sterk gestuurde opdrachten naar een meer open en creatievere opdracht met integratie van opzoekwerk kwam onvoldoende tot uiting. De aandacht voor horizontale samenhang tussen techniek en andere vakken was beperkt. Het gebruik van beeldmateriaal had nog geen ingang gevonden in de lespraktijk.

Bij de opvolging blijkt dat de leraren het leerboek verlaten hebben. Ze ontwikkelen zelf projecten, in samenwerking met twee andere scholen en ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. De vastgestelde tekorten zijn weggewerkt. De projecten evolueren nu voldoende van gesloten en sterk gestuurd naar open en meer creatieve opdrachten met integratie van opzoekwerk. Er is voldoende oog voor de horizontale samenhang met de andere vakken. Beeldmateriaal wordt nu regelmatig gebruikt.

Onderwijsorganisatie	Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat het optimaal gebruik van de lestijd in
<i>Organisatie curriculum</i>	gedrang kwam doordat de twee lestijden techniek verspreid over de week
	aangeboden werden. Het lokaal voor praktische oefeningen bood onvoldoende
	ruimte om in functie van de klasgroep actief en constructief te leren en te
	werken.

Bij de opvolging blijkt dat de school alle lessen techniek organiseert in blokken van twee uren. Dit komt het efficiënt gebruik van de lestijd ten goede. Het grootte van het lokaal voldoet, rekening houdend met de huidige context van containerklassen. In het nieuwe schoolgebouw, dat momenteel gebouwd wordt, zullen de lessen plaats vinden in een groot lokaal waarin een instructie- en een praktijkgedeelte geïntegreerd zijn. In het huidige lokaal is aandacht vereist op het vlak van veiligheid en gezondheid: sommige veiligheids pictogrammen ontbreken en bij grote lawaaihinder dient het gebruik van oorbescherming overwogen te worden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Tijdens de doorlichting in 2014 bleek, door twee lokalen te voorzien – één voor de theoretische doelstellingen en één voor de praktische oefeningen – de inzet van de uitrusting niet efficiënt te verlopen. De leerlingen kregen te weinig kansen om ICT te integreren in de lespraktijk doordat in het lokaal onvoldoende computers met internetverbinding voorhanden waren. Het aanwezige computerlokaal werd niet aangewend als tussentijdse oplossing.

Bij de opvolging blijkt dat de minimale materiële vereisten aanwezig zijn en dat deze efficiënt worden ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. De leerlingen krijgen voldoende kansen om ICT in de lespraktijk te integreren.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat de meeste toets- en examenvragen veelal kennisgericht waren opgesteld. De problemen uit het aanbod kwamen ook in de evaluatie terug. Verder handelden de remediëringstaken over niet relevante leerstofdelen. De leraren konden tevens niet aantonen dat ze aandacht besteedden aan procesevaluatie volgens vooropgestelde criteria. De verrekening van vaardigheden en attitudes was onduidelijk. Ook zelfevaluatie ontbrak, waardoor leerlingen niet leerden om het eigen handelen bij te sturen om te komen tot kwaliteitsverbetering.

Bij de opvolging blijkt dat kennisevaluaties niet langer gebruikt worden. Deze zijn vervangen door gespreide evaluaties doorheen de opdrachtenbundels. Deze procesevaluatie stoelt op criteria, die evenwel nog niet volledig duidelijk en eenduidig zijn. De verrekening van vaardigheden en attitudes is duidelijk en leerlingen evalueren zichzelf zeer regelmatig.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat de systematische afhandeling van de leerinhouden uit de leerboeken en de grote klasgroepen het toepassen van activerende werkvormen en het inoefenen van leerstrategieën vrijwel uitsloten. Begeleid zelfstandig leren was onvoldoende ingeburgerd in de lessen techniek.

Bij de opvolging werd vastgesteld dat de leerlingen actief aan het werken waren. Er werden niet langer problemen vastgesteld omtrent het inoefenen van leerstrategieën en het begeleid zelfstandig leren.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Tijdens de doorlichting in 2014 bleek dat de leraren bij de implementatie van de eindtermen en de leerplandoelstellingen onvoldoende de leerplanvisie realiseerden. Ondanks de deelname aan een nascholing over onder andere het toen nieuwe leerplan techniek was een gerichte implementatie met het oog op een kwaliteitsvolle realisatie van de leerplandoelstellingen nog niet aan de orde.

Bij de opvolging blijkt dat de vakgroep een goed zicht heeft op de leerplanvisie van het vak techniek en deze ook realiseert. De vakgroep werkt daartoe bewust schooloverstijgend samen met twee andere scholen, om gezamenlijk materiaal te ontwikkelen en voldoende kritische massa te hebben voor dit ontwikkelwerk. Deze professionalisering werpt vruchten af, zoals zichtbaar in het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk.

3.3 Cultuur- en gedragwetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019, 2006/022, 2006/040, 2006/049)

Voldoet

De tekorten in het onderwijsaanbod en in de evaluatiepraktijk zijn voldoende weggewerkt. De leerlingen realiseren in voldoende mate de leerplandoelstellingen.

Loopbaanbegeleiding Tijdens de doorlichting bleek de school er een intern ‘watervalsysteem’ op na te houden. In de motivering van de B-attesten was er geen sprake van een positieve oriëntering waarbij het leerlingenprofiel aansloot bij het studierichtingsprofiel Humane wetenschappen. Dit zorgde voor een nefast effect op het studiepeil.

De school investeert in een structureel overleg leerlingenbegeleiding waarbij het team actief inzet op een goede studiekeuze voor alle leerlingen. De leraren cultuur- en gedragwetenschappen zijn actief betrokken bij het keuzemoment en de daarop voorbereidende klasbezoeken binnen de verschillende studierichtingen. Nieuwe leerlingen krijgen na het inschrijven een intakegesprek, mogelijk verbonden aan een instapopdracht. Een continue aandacht voor een positieve oriëntering gekoppeld aan het studieprofiel is toekomstgericht essentieel om het motivatiepeil van de instroom te behouden.

Onderwijsaanbod Tijdens de doorlichting kwamen de leerplandoelstellingen die verwijzen naar de hogere beheersingsniveaus zoals toepassing, inzicht en analyse te weinig aan bod. Een tweede knelpunt was de volledigheid van het aanbod.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Voor cultuurwetenschappen in de tweede graad situeerde de grootste uitval zich in de profielcomponent ‘organisatie’. Voor de andere profielcomponenten ontbraken vooral de doelstellingen die het niveau van analyseren, vergelijken, onderzoeken, argumenteren en personaliseren vereisten.

In de derde graad veroorzaakte een onevenwichtige planning sommige tekorten in het aanbod. Voor de profielcomponent ‘samenhang en wisselwerking’ werden de meerderheid van de doelen slechts voor één dimensie gerealiseerd. Voor verschillende andere profielcomponenten ontbrak de realisatie van de complexe en diepgaande beheersingsniveaus.

Voor gedragwetenschappen in de tweede graad waren er aanzienlijke tekorten in het aanbod binnen de profielcomponenten ‘organisatie’ en ‘identiteit, continuïteit en verandering’. Het curriculum had een oppervlakkig en onsamenhangend karakter.

In de derde graad vertoonde het curriculum voor gedragwetenschappen fundamentele tekorten, binnen de profielcomponenten ‘interactie en communicatie’, ‘organisatie’, ‘samenhang en wisselwerking’ en ‘expressie’.

De realisatie van de onderzoekscompetentie was onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. In de tweede graad werden een aantal methodieken niet geoefend. De onderzoeksvragen in de werkstukken van de derde graad werden onvoldoende zorgvuldig geformuleerd, de samenhang van het onderzoeksrapport was onduidelijk en de conclusies werden niet geconfronteerd met andere standpunten.

Het huidige aanbod voor cultuur- en gedragswetenschappen is opgebouwd uit verschillende thema's die steeds een aantal profielcomponenten bestrijken. Het aanbod is vrij volledig en evenwichtig en bevat nu ook de hogere beheersingsniveaus. Aan de hand van opdrachten, die vaak inspelen op de actualiteit, gaan leerlingen actief aan de slag met de leerstof. Ze passen begrippen, denkkaders en concepten toe op concrete vraagstukken en analyseren aangereikt materiaal dat aansluit bij de lesinhouden. De leraren zetten de leerlingen aan tot het formuleren en onderbouwen van hun standpunt.

Voor cultuurwetenschappen is het aanbod in de tweede graad vorm gegeven aan de hand van eigen materiaal. Voor de derde graad is voor beide leerjaren een handboek in gebruik. De leraren hebben de intentie het eigen lesmateriaal ook voor de derde graad verder uit te werken en vorm te geven.

Binnen de onderzoekscompetenties krijgen de leerlingen verschillende kansen om de methodieken in de tweede graad in te oefenen. De werkstukken in de derde graad bevatten vrij goed geformuleerde onderzoeksvragen. De dieperliggende verwerkingsniveau's zijn nog te weinig aanwezig, alsook de confrontatie met verschillende andere standpunten. De aangereikte methodiek op schoolniveau is nog niet afdoende verfijnd in functie van het doorlopen van de volledige onderzoekscyclus.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Voor cultuurwetenschappen weerspiegelde de evaluatie de tekorten in het aanbod. Voor de tweede graad waren dat voornamelijk de vele hiaten, voor de derde graad situeerde het knelpunt zich in het te lage beheersingsniveau.

Voor gedragswetenschappen waren er amper leerlingendocumenten ter beschikking. Globaal genomen stond de betrouwbaarheid van de evaluatie en de studiebekrachtiging ernstig onder druk.

De onderzoekscompetentie werd weinig transparant geëvalueerd, de criteria waren onvoldoende afgestemd op de specifieke eindtermen.

De evaluatiepraktijk is nu veel meer leerplangericht en bestrijkt voldoende de verschillende beheersingsniveaus. De hiaten zijn grotendeels weggewerkt. Zowel opdrachten als toets- en examenvragen peilen naar toepassingen, inzicht en analyse in bekende en nieuwe contexten. Regelmatig, vooral in de tweede graad, bevat een toets nog een te groot aandeel aan zuivere kennisvragen of vragen over contexloze begrippen. De examens voor cultuurwetenschappen in de derde graad zijn opgebouwd aan de hand van actueel materiaal en zijn uitdagend. Leerlingen komen hier goed tot het onderbouwen van een eigen standpunt.

Door het ontbreken van evaluatiecriteria verloopt de evaluatie van taken, opdrachten, toetsen en vaardigheden nog onvoldoende transparant. Ook bij enkele examenvragen, die op veel punten staan, is de puntenverdeling niet voldoende duidelijk. Een aantal examenvragen zijn onduidelijk geformuleerd.

De evaluatie van de onderzoeksopdrachten vertrekt nog onvoldoende van duidelijke evaluatiecriteria die afgestemd zijn op de verschillende leerplandoelstellingen van de onderzoekscompetentie. Een gelijkgerichte en transparante beoordeling van heel wat onderzoeksvaardigheden ontbreekt nog.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

Het studiemateriaal voor gedragswetenschappen ondersteunde onvoldoende het leerproces. De verschillende delen waren eerder versnipperd en onsamenhangend, duidelijke structuur ontbrak.

Het studiemateriaal voor gedragswetenschappen, tweede en derde graad, en cultuurwetenschappen, tweede graad, is verzorgd vormgegeven met heel wat aandacht voor structuur en lay-out. Het materiaal is actueel, bevat veel uitdiepende bronnen en is aantrekkelijk.

Deskundigheidsbevordering

Tijdens de doorlichting bleek dat de interne kwaliteitszorg en doortastend kunnen werken, onvoldoende sterk aanwezig waren.

De leraren laten tijdens de opvolging een goed kritisch vermogen zien. De schooloverstijgende samenwerking leverde heel wat expertise op. Het verder verhogen van de interne kwaliteitszorg blijft een aandachtspunt.

3.4 Economie in aso tweede graad in de studierichting Economie en in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen en Economie-wiskunde (leerplannen 2006/155, 2006/042)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in voldoende mate en op het vereiste beheersingsniveau. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod	Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat het aanbod zowel in de tweede als in de derde graad hiaten vertoonde.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

In de tweede graad werden voor handelseconomie de hoofdstukken over financiële instellingen, de economische dynamiek en de economische groei niet behandeld. Voor boekhouden werden de overlopende rekeningen, de eindejaarsverrichtingen, de ondernemingsdoelstellingen en de ondernemingsfinanciering niet gezien. De leerlingen legden geen actualiteitsmap aan, voerden geen didactische uitstappen uit en werkten niet aan de onderzoekscompetentie.

In de derde graad situeerden de hiaten zich vooral in het deelvak bedrijfsbeleid en recht. Daar werd de leerstof over handelen in crisissituaties en het einde van de onderneming, de vergoeding van de arbeid en het sociale zekerheidsstelsel niet behandeld. De leerlingen voerden een onderzoeksopdracht uit, maar de diepgang, kwaliteit en leerplanrelevantie daarvan waren te beperkt. In het algemeen beantwoordde het beheersingsniveau onvoldoende aan de verwachtingen van het leerplan door een te kennisgerichte aanpak en een te geringe integratie van actualiteit en ICT.

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt dat de hiaten in de leerplanrealisatie in beide graden grotendeels zijn weggewerkt. Didactische uitstappen en een actieve omgang met de actualiteit verhogen het realiteitsgehalte van de leerstof. In het tweede jaar van beide graden realiseren de leerlingen een onderzoeksopdracht. Die staat echter nog te veel op zichzelf, zonder te kaderen in een leerlijn 'onderzoekscompetentie'. De leerlingen hebben nog te weinig de gelegenheid om in de loop van de twee graden de verschillende onderzoeksvaardigheden en -attitudes in een steeds toenemende mate van zelfstandigheid en in steeds complexer wordende vraagstukken in te oefenen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de evaluatie onvolledig was ten gevolge van het onvolledige aanbod. In de tweede graad bestond de evaluatie van het dagelijks werk uitsluitend uit toetsen en waren de examenvragen niet altijd gebaseerd op leerplandoelstellingen. In de derde graad kon de school geen leerlingendocumenten voorleggen met betrekking tot de evaluatie van het dagelijks werk. Voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie ontbraken criteria. Voor beide graden gold dat de evaluatiepraktijk te sterk gericht was op kennisreproductie en eenvoudige toepassingen.

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt dat de evaluatie in beide graden nu representatief is voor de leerplanrealisatie. Naast toetsen krijgen de leerlingen nu ook actualiteitsopdrachten en ICT-taken waarin ze hun vaardigheden dienen in te zetten. De examenvragen zijn nu veelal van een goed niveau, en omvatten ook toepassingen in (actuele) contexten.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat vooral in de tweede graad de preventieve leerbegeleiding onvoldoende aandacht kreeg. De nadruk lag op kennisoverdracht en er werd te weinig ingezet op 'leren leren'.

Uit de opvolgingsdoorlichting blijkt dat de leerlingen nu veel meer oefenmomenten hebben. Die gebeuren bijvoorbeeld onder de vorm van een didactische uitstap, het werken met de actualiteitsmap of het uitvoeren van een onderzoeksopdracht. Ook het gebruik van ICT, zoals het oefenen met een didactisch boekhoudpakket, is sterk toegenomen.

3.5 Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne

De tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) die tijdens de doorlichting in 2014 werden vastgesteld, hadden betrekking op het gebouw in de Felix Van De Sandestraat 17, waar de school toen tijdelijk gevestigd was. Dit gebouw is inmiddels gesloopt, en de school is voorlopig gehuisvest in containers op het perceel Felix Van De Sandestraat 15. Vanaf 1 september 2018 neemt de school haar intrek in een nieuwbouw op haar vroegere campus.

Om die redenen heeft de onderwijsinspectie de opvolging van de tekorten BVH niet mee opgenomen in de opvolgingsdoorlichting van 28 september 2017. De opvolging van deze tekorten wordt uitgesteld.

3.6 Inbreuken op de regelgeving

Voldoet

Deze regelgeving behoort niet tot de erkenningsvoorwaarden. Het al dan niet naleven ervan heeft dus geen impact op het advies voor verdere erkenning.

Inbreuk op de regelgeving: het toekennen van het getuigschrift bedrijfsbeheer conform de regelgeving (omzendbrief SO 2008/01).

De school reikt geen attesten inzake de basiskennis van het bedrijfsbeheer meer uit.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor Graad 1 A, Graad 2 ASO Economie, Graad 2 ASO Humane wetenschappen, Graad 3 ASO Economie-moderne talen, Graad 3 ASO Economie-wetenschappen, Graad 3 ASO Economie-wiskunde, Graad 3 ASO Humane wetenschappen, VOET.

5 BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Serge SAUBAIN de inspecteur-verslaggever	Serge ALGOET de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	